

and even an industry standard, which is confirmed by a random overview of translation agencies' websites and the way in which they describe (or rather advertise) their services: a meaningful translation, we deliver a smooth and eminently readable text, we are determined to provide seamless communication between people of different languages and cultures, lucid translations that read like original texts, language styles that are tailored, fluent, interesting and persuasive. It may suggest that functional equivalence (i. e. domestication) is ubiquitous and the industry standard is to answer the readers' aesthetic horizon of expectation by providing reader-friendly translations. A translation should be at least as readable and natural as their source predecessors. The functional turn is however not always extended to legal terms and scholarly opinion seems to be divided as to its acceptability in legal translation. TL-oriented (functional) equivalence is regarded as the ideal method of translation.

Another obstacle which may limit the applicability of functional equivalents in legal translation is a problem of determining what a target legal system and recipients are. Ideally, a translation brief should provide such details; yet this is rarely the case. It is not so much a problem when translating from English into a language with one standard variety, such as Polish, but vice versa, i. e. legal translation into English. Is the target text intended for the UK, US, Australian or Canadian audience? If for the UK audience, is it England or Scotland with its distinct legal system? The translation may be also intended for some undefined European audience, for which English is not a native language but is a *lingua franca* used to access texts written in languages of limited diffusion. It is more likely that an English translation will be read by a non-native rather than a native speaker of English. Would this audience prefer common law-based legal English or non-common-law based one? When it is difficult to identify the target, it may be difficult to find TL-oriented equivalents.

To sum up, unless the degree of incongruity is too large, the translator should strive to find a natural TL-equivalent or in other words a term designating a concept or institution of the target legal system having the same function as a particular concept of the source legal system. A TL-oriented equivalent allows the recipient to activate knowledge structures attached to it; it allows him/her to access the unfamiliar through the familiar.

Комарова О. С.

*Національна академія Служби безпеки України,
завідувач кафедри східноєвропейських мов*

ДО ПИТАННЯ ПЕРЕКЛАДУ ТЕРМІНОЛОГІЇ ЄС У СЛОВАЦЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

В повсякденному житті у різних сферах суспільного життя не можливо обійтись без термінів. Для пересічного користувача мови важко помітити різні нюанси термінології, правильно зрозуміти їх точне зна-

чення і не замінювати та не плутати їх з іншими термінами (Чулінда Л. І.: Українська правнича термінологія. Київ: Магістр ХХ сторіччя, 2005, s. 25–31). Коли виникає потреба перекласти той чи інший термін, не достатньо просто зрозуміти його значення, необхідно точно знати його еквівалент у іноземній мові.

З основними поняттями, що існують в Європейському союзі пов'язана ціла низка неточностей. Мова йде передусім про питання перекладу скорочень та аббревіатур, так, скажімо в українській мові аббревіатура ЄС може позначати як Європейський Союз, Європейську спільноту, так і Європейський суд, тому виникла певна домовленість використовувати під час перекладу для Європейської спільноти скорочення – Євроспільнота (укр.) та *Eurospoločenstvo* (слов.), для Європейського суду – аббревіатуру ЄСд або ж Євросуд, натомість у словацькій мові скорочена форма не вживається взагалі, а існує тільки повна форма *Európsky súd*.

Ще одним питанням при перекладі назв інституцій є написання великої та малої літери. Перекладачеві необхідно пам'ятати, що в українській мові назви інституцій прийнято писати за принципом назв держав та міжнародних організацій, а саме, всі компоненти з великої літери: Європейський Союз, Європейська Спільнота, Європейська Комісія, Європейська Рада, Рада Міністрів, Європейський Парламент, Європейський Суд, Європейський Центральний Банк, Рахункова Палата, натомість у словацькій мові, згідно правила, тільки перша компонент пишеться з великої літери: *Európska únia*, *Európske spoločenstvo*, *Európska komisia*, *Európska rada*, *Európsky parlament* та под.

Англійський термін *President of the European Council* в українській мові перекладається як Голова Європейської Ради і ні в якому разі не може бути перекладена як *Hlava Európskej rady*, оскільки лексема «hlava» у словацькій мові означає частину тіла людини чи тварини, тому доцільніше використовувати термін *Predseda Európskej rady*, у значенні очільника інституції, організації. Вживання при перекладі на українську президент, і на словацьку мову *prezident*, також не є вдалим, оскільки в обох мовах в політичній лексиці з цим терміном тісно пов'язане поняття очільника держави. З уживанням цього терміну також пов'язано і переклад терміну головування, як *predsednictvo*.

Що стосується понять та термінів пов'язаних з судовою системою ЄС, тут також виникають певні труднощі перекладу. Так, скажімо, центральна інституція *The European Court of Justice* у словацькій мові має еквівалент *Súdny dvor Európskej únie*, хоча відповідник терміну *Justice* в цьому контексті скоріш за все був би правосуддя або юстиція або ж судочинство (слов. *súdnictvo*). При перекладі на українську мову необхідно використовувати переклад Європейський Суд (аналогічно як при перекладі *International Court of Justice* – Міжнародний Суд). У зв'язку з цим *European Court of First Instance* перекладається як Європейський суд першої інстанції

(Court of First Instance of the European Communities – Суд першої інстанції Європейських спільнот). У словацькій мові вживається еквівалент *Súd prvého stupňa*.

При перекладі *The European Court of Auditors* в українській мові недоцільно використовувати кальку з англійської мови Суд Аудиторів, тому варто використовувати еквівалент Рахункова палата і словацький – *Európsky dvor auditorov*, або ж як в деяких офіційних джерелах *Európsky účtovný dvor*.

При перекладі назви *Economic and Social Committee* в українській мові вживається еквівалент Економіко-соціальний комітет, причому саме безсполучникова конструкція (ніяк не Економічний та соціальний комітет). Натомість у словацькій мові вживається конструкція зі сполучником *Hospodársky a sociálny výbor*.

В структур інституцій ЄС важливим питанням є з'ясування понять *institutions – bodies – agencies – office*, в українській мові ці поняття перекладаються як інституції – органи – агентства (інколи агенції) – частіше служба (інколи бюро), у словацькій *inštitúcie – orgány – agentúry – služby*.

Оскільки перекладач завжди стоїть перед вибором найвдалішого перекладу, не завжди є змога найточніше передати назву або поняття. Тому, по-перше необхідно знати контекст в якому перекладається та чи інша одиниця, по-друге мати фонові знання з тематики перекладу (Мирам Г. Э. Профессия: переводчик. – 3-е изд. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2004. – 160с.). При перекладі юридичних чи економічних текстів, де часто вживаються терміни та назви інституцій, важливо передати точність змісту та назви, тому перекладач зобов'язаний їх знати, для того, щоб уникнути непорозумінь.

Дробчак А. Л.

Криворожский факультет Национального университета «Одесская юридическая академия», старший преподаватель кафедры гуманитарных и социально-экономических дисциплин

ПРОБЛЕМЫ ЮРИДИЧЕСКОГО ПЕРЕВОДА: ОСНОВНЫЕ ОТЛИЧИЯ РУССКОГО И АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКОВ

Прежде чем начать серьезно изучать английский язык, важно в целом уяснить основные отличия моделей построения английского и родного языков.

Все, что изложено в этой статье, важно для развития языковой интуиции и чувства языка, так как примерное знание о том, как устроена модель, постижение логики ее построения позволяют нам прогнозировать то, что еще неизвестно, исходя из общих представлений.